

Iz haja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
ostane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 8. V Ljubljani, 25. februarja 1897. Letnik III.

Za kaj se gre?

Odkar bijejo krščansko-socijalni delavci boj proti kapitalizmu in novodobni buržoaziji, naglaševali so vedno, da zahtevajo za svoj stan svojih zastopnikov v razne postavodajavne zbornice. Zgodovina avstrijskega parlamentarizma uči, da do sedaj za delavske stanove, posebno za delavce ni bilo mesta v teh zastopih, tudi ne mož, ki bi bili imeli čut za delavski stan. Kmečko ljudstvo ima precej svojih zastopnikov, toda kakšni so ti zastopniki? Navadno učeni gospodje, ki kmetove bede in razmer ne poznajo, ker se niso mogli ali ne hoteli seznaniti z njegovimi razmerami. Taki možje tudi navadno ne mislijo na svoje volilce toliko, kakor bi morali. Ko bi imeli mi v državnem zboru malo manj mož, katerim je komoditeta čez vse in ki bi se včasih ponizali tudi med ljudstvo, da zvedo ljudske zahteve in želje, potem bi gotovo bilo kmalo nekoliko drugače. Zalostne skušnje nas učijo, da naši poslanci poznajo naše ljudstvo samo ob dnevu volitve, sicer se bore malo brigajo zanj. Ravno radi tega, ker ima naša država poslance, kojim ljudski blagor ni na srcu, imamo pa tudi postave, katere ljudstvu ne koristijo, ali pa vsaj ne zadostujejo.

Tako imamo delavci zavarovalnico za nezgode, katere uprava požre ogromno svoto, poškodovani delavci se morajo pa zadovoljevati z neznatnimi podporami. Bolnišne blagajne v nobenem slučaju ne ustrezajo javni potrebi. O zavarovanju za starost in onemoglost delavcev ni ne duha ne sluha; vse trkanje na vrata naših postavodajalnih zborov je bilo dosedaj zaman. In vendar je to ena pglavitnih točk delavskih zahtev, s katero bi bilo rešeno pomanjkanje, gladovanje in največja revščina na tisoče in tisoče poštenih ljudi. Delavci nimajo nobenega varstva svobodno izvrševati svoje mandate pri bolnišnih blagajnah in drugih zavodih. — Volilna pravica mora postati to, kar bi morala biti: za vse jednaka. Volilne skupine sedanjih interesov naj se odpravijo. Vse ljudstvo naj ima jednake pravice do postavodaje. S tem se bode zlomila moč protiljudskih strank.

Obrtno nadzorstvo je povsem nezadostno in smemo reči brezkoristno za delavce, ker obrtni nadzorniki ne smejo, ne morejo in dostikrat tudi ne umejo nadzorovati raznih podjetij. Nedelje in prazniki se v kljub postavi ne praznujejo. Zakoniti enajsturni delavni čas se svobodno

prestopa po raznih podjetjih poljubno. Delavskih pogodb z delodajalcem gledé plače in drugih razmer nimamo nikjer, delavec mora delati za toliko, kolikor mu podjetnik sploh dati hoče. Delavski prostori so v dostih krajih zdravju in življenju delavcev naravnost nevarni. Skrbi se premalo za varstvo delavcev proti neugodam. O kakem koalicijskem (združevalnem) pravu delavcev ni duha ne sluha. Delavska stanovanja so primerjati dostikrat hlevom, ki nikakor ne pristojajo v bivališnih ljudem.

Zenska se izrablja po raznih podjetjih proti možkemu z delom, ki pripada po naravi le možem. Vsled tega gine ljudska morala in raste podirjanost nižjih ljudskih slojev. Ako pogledamo današnjo malo obrt, vidimo, da tudi tam vozi rak odločevalni voz, ne sicer nazaj v boljše čase, marveč nazaj od onih časov — v propast. Mali obrtniki postali so popolnoma osamljeni, država jih ne podpira, sami si pomagati ne znajo in tudi lahko ne morejo. Obrtni zakon jim ne daje odločevati o svojem obrtu. Veliki podjetniki ne spadajo pod zadrugo. Veliki obrt more po našem obrtnem zakonu pričeti vsakdo, ki ima denar, če se je učil, ali ne. Strokovnih obrtnih šol imajo premalo, radi tega zaostajajo v znanju obrtniki. Za naobrazbo obrtnega stanu se veliko premalo stori. Liberalni duh navdahnil je tudi obrtni stan s svojim strupom — z razdvojljivostjo. Obrtniki sami niso složni ter se dostikrat po nepotrebnem bojujejo drug proti drugemu z namenom gospodarsko uničiti svojega nasprotnika. Kaj naj povemo o našem kmetu? To kar o delavcih in obrtnikih! Kmet propada od dné do dné, goni ga iz njegovega domovja tuja kapitalistična požrešnost in teža državnih potrebščin. Če pregledujemo uradne liste, vidimo vsak dan cele strani natisnjene s samimi dražbenimi oglasi. To je rana, ki zelo razjeda naše kmečko ljudstvo. Potreba je kmeta rešiti dolga. Zemljiščni dolgovi bi se morali polagoma amortizovati. Ustanovijo naj se stalni kmečki domovi, kateri so le do četrtnine vrednosti zadolžljivi, nikdar pa ne prodajljivi. Država naj skrbi, da se kmetom ustanovijo obligatne kmečke zadrugo, v katerih ima odločevati o svoji osodi kmet sam. Kmetske zadrugo morajo biti samostojne in od uradništva neodvisne. Kmetovalci bi si po zadrugah preskrbovali potrebščin in oddajali pridelke. Zadrugo bi skrbele, da kmetovalec svoje pridelke

prodaja naravnost konsumentom, ne pa prekupcem, ki hočejo imeti tudi svoj dobiček.

Država mora prepovedati vsako spekulativno borzno kupčijo s pridelki, braniti kmetovalca proti tujim agrarnim mogotcem, ki preplavljajo svetovni trg s svojimi pridelki. Nujna potreba je tudi, da se nekaterim drugim stanovom pomaga. Tako imajo naši učitelji in nižji uradniki v gmotnem oziru zelo žalostno stanje. Nujna potreba je, da se za te tudi nekaj ukrene.

Sedaj, ko so pred durmi volitve v državni zbor, kateri ima moč v svoji roki, da lahko pomaga ljudstvu, je potreba, da ljudstvo dobro premisli, koga boče volilo, ko se gre za to, da se odstrani sedanji gospodarski nered in da se ustanovi nova podlaga novemu redu, od katerega pričakujemo boljših časov.

Volilci naj povsod od svojih kandidatov najodločneje zahtevajo, da delujejo na to, da se čim najpreje reši socialno vprašanje. Vsi oni poslanci, ki nočejo nič slišati o socialnem vprašanju, ne poznajo, ali pa nočejo poznati časa, v katerem živijo. Tudi med dosedanjimi slovenskimi poslanci jih ni, ki bi hoteli umeti tok časa. Radi tega naj se vzdrami ljudstvo samo in naj pove jasno in odločno svojo voljo vsakemu, ki hoče biti narodov poslanec. Tu ni odločiven stan, kateremu naj pripada poslanec, tu se ne gre, koga morda posebej počastiti. Tu se gre za usodo ljudstva in zato moramo od vsakega poslanca zahtevati, da deluje v krščansko socialnem smislu za narodovo korist.

Kako napredujemo?

Dne 7. svečana t. l. se je zbral na Dunaju drugi shod krščansko-socialne delavske organizacije v naši državi. Vlansko leto je bilo skorej petkrat manjše število delavcev zastopanih. Letos je predsednik Šahhuber ponosno poudarjal, da zastopajo navzoči delavski zastopniki blizu sto tisoč delavcev v krščansko-socialne organizacije.

Socialni demokratje štejejo svojih pristašev nekako nad 90 tisoč. Nas je več. To je prva vzvišena misel, ki nam navdaja srce. Krščansko-socialna delavska organizacija ogromno napreduje. Ta nepobitna resnica nam daje trdno upanje končne zmage.

Priznavati pa moramo, da socialna demokracija na zunaj mnogo bolj glasno nastopa. Vzrok temu je jako lahko najti. Socialno-demokratska organizacija ima trdno skupno vodstvo — dunajskih judov, ki ukazujejo kot turški paše. Dalje porabljajo večino svojih denarnih doneskov za časopise in agitacijo. Mi krščanski delavci ne maramo, da bi nas kedo slepo komandiral, še manj pa nas je volja pobirati trdo prislužene groše samo za agitacijo. Mi agitiramo s svojimi načeli, ne pa z denarjem in s plačanimi agenti. Nas vodi v boj prepričanje, ne pa dobičkazelnost. Za socialnega demokrata je vsak dober, kedor je nezadovoljen na svetu, če le hoče poleg nezadovoljnosti udrihati proti „farjem“, za nas pa je dober

le tisti, ki ima res živo krščansko prepričanje in čegar boj ima svoj temelj v načelih večne pravičnosti in ljubezni.

Z neko stvarjo so nas bili tudi prehiteli socialni demokratje, ki nam zelo nagaja, namreč — s strokovnimi društvi. Socialisti sicer svojim strokovnim organizacijam jemlje le denar iz žepa in ne skrbé prav za prav nič v njih za delavca, razven da ga včasih spravijo v kako neumno stavko.

Mi umevamo strokovna društva tako, da si ž njimi delavci res izboljšajo svoje stanje. Strokovna društva morajo združevati delavce jedne vrste, jih poučevati o njihovih pravicah in dolžnostih, voditi jih v boj proti krivicam, poleg tega pa tudi jih podpirati — v bolezni, vstavnjavljati zavarovalnice za starost, za čas brezdelnosti, podpirati delavske vdove in sirote. Vsega tega socialisti ne poznajo.

Strokovna društva bi morala skrbeti tudi za zdrava delavska stanovanja, deliti podporo potujočim delavcem in seveda dajati jim tudi pravno pomoč v njihovih pravnih zadevah.

A doslej še take organizacije nismo imeli. Hvala Bogu, smemo reči, od zadnjega skupnega našega shoda na Dunaju se je to izpremenilo. Ta shod je sklenil, da se osnujejo v krščanska socialna strokovna društva.

Morda je ravno slovenska krščanska socialna organizacija tudi kaj pripomogla k temu. Zastopal jo je Viljem Raček na Dunaju in po njegovem predlogu se je izvrševalnemu odboru v izvršitev prepustila ustanovitev krščansko-socialnega rudarskega in topilskega strokovnega društva.

Poleg tega se je vsprejel naš po istem zastopniku nasvetovani predlog, naj se izreče krščansko-socialna delavska organizacija za to, da se morajo zatiranim narodom dati tudi njihove narodne pravice.

Dalje se je sklenila važna stvar, da se ustanove v krščanski socialni organizaciji — zaupni možje. Vsaka krajevna organizacija ima svojega zaupnega moža. Zaupni možje jednega okraja volijo okrajnega zaupnega moža, okrajni deželnega. Deželni zaupniki se shajajo vsaj dvakrat na leto. Vrhovna oblast v organizaciji je vsakoletni strankarski shod.

Gibljemo se. Bog nam daj i za naprej toliko srečnih uspehov, kot smo jih dosegli dosedaj, potem bo res mogoče pokazati tudi dejanski, da je rešitev delavskega stanu mogoča samo v organizaciji po krščanskih načelih. Letos nas je že sto tisoč. Delajmo in skrbimo, da nas bo drugo leto najmanj še jedenkrat toliko!

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani je izdalo v 6. in 7. tednu 81 gl. 70 kr. za podporo svojim obolelim članom. — IV. društvene namene je daroval č. g. Lovro Tič, kaplan v Sodra-

zici, 2. glid. letnine. Bog plačaj stotero in obudi mnogo posnemalcev, da se vsaj deloma pokrijejo veliki stroški društvene bolniške blagajne!

Strojarji in soc. demokracija na Vrhniki.

Redki so dopisi z Vrhnike in malo se sliši o nas. Morda smo bolj tihi ljudje, zato pa preveč potrpite. Če se pa le draži in hujska, mine tudi v nas potrpežljivost, kakor časih tudi najkrotkejši pes pokaže zobe. Cel svet se bori zoper soc. demokrate, vse jim stopa na pete, le pri nas je vse dolgo mirno gledalo, kako se pehajo pošteni krščanski delavci v pogubonosno domišljijo. Koliko poštenih delavcev se jim je že vsedlo na limanice? Koliko gorja so že trosili med svet! — Kakor kužna bolezen je zašla ta nesrečna ideja med vse sloje na svetu in tako se pritihotapila tudi med strojarje na Vrhniki. Nekaj jih je v najkrajšem času postalo najhujših rovarjev in ti so potem oznanjevali novo odrešenje sveta. Pač so jih nekaj zvodili za nos, lovili so jih noč in dan, na vseh krajih, po gostilnah, cestah, vabili na sprehod. Najbolj jim je bilo na tem, da strojarji popusté svoje bratovščine in pristopijo k novemu strokovnemu društvu („Gewerkschaft“). Tu je zopet židovska špekulacija. Dobro jim je znano, da v teh društvih ne morejo kar gladko priti do svojih nakan, ker je društvo na krščanski podlagi; zato so pa začeli delati na to, da se ta društva razpusté in ustanovi novo, za vsacega bandita pristopno. V malokaterih krajih se jim je to posrečilo. Večina strojarjev je zato, naj ostane pri starem, so pa drugi, katerim bolj ugaja novo, ker revčki ne vedó in ne pouči jih noben. Od mnogih strani, n. pr. iz Trziča, Kranja i. t. d. slišimo, da se ne bodo razdri. Tudi naši strojarji so prišli do spoznanja, da ostanejo pri starem in rajši one, kateri se potegujejo za novo društvo, izključijo. Ker pa domači soc. dem. zmagati ne morejo, ponujajo se tuji; če tudi teh nočejo, pridejo po tihem sami. Tudi znani Postler se je ponujal, katerega so v Trziču vrli strojarji izbacili, da bi prišel na stroške strojarjev sem jih poučevati, toda tega niso sprejeli.

Dne 31. januarija so imeli strojarji svoje „štiri tedne“. Program je bil hitro in precej mirno pri kraju in vsi so se vsedli okrog miz. Kar vstopi neko človeče, kateri ni strojar, kateri ni bil povabljen, človeče, katero nima med strojarji nobenega opravila, znan ptiček M. iz Ljubljane ter se kar pristoje pridruži. Bilo je vse tiho in vse je gledalo, kaj ta hoče. Prijazno seveda vsprejelo ga je le par soc. demokratov, kateri so ga skrivaj povabili, ker so tudi zjutraj ž njim okrog hodili. Čez nekoliko časa omeni njegov somišljenik, da bi rad ta učeni gospod strojarje poučil v nekaterih važnih rečeh, zlasti o bližnjih volitvah. Kakor da bi strela vdarila med poštene strojarje, so mu klicali: „zase obdrži svoje nauke, kdo te je klical?“ „Ven ž njim!“ in tako so ga pozinili iz gostilne. Prišlo je pa tudi isti dan pismo, v katerem pišejo kolegi iz Beljaka, da pride na Svečnico njih poslanec na Vrhniko, strojarje poučiti in silit v novo društvo. Tudi tega bi zavedni strojarji precej pognali, pa ker je bil ravno strojar, pustili so mu, naj pové, kar si je namenil; ker ta je itak zadnji, kateremu so pustili govoriti. Agent zanje je T. Tome, stroj, mojstra sin iz Ljubljane. Poročal ni pač nič

novega, največ je le glasno bral iz soc. dem. časopisov, dokler so ga pustili in potem so tudi tega brez uspeha poslali domov. Šele sedaj so prišli strojarji do spoznanja, šele sedaj so sprevideli, kje da so. Se tisti dan je šel rudeči trak iz „Schilda“, katerega so soc. demokrati pri neki priliki v znamenje zmage obesili. Šele sedaj so se zavezali, da ostanejo pri starem in da bodo vsacemu agentu, predno bo zinil, pokazali vrata. Omenil bi lahko več, tudi nekaj imen, zlasti pa o nekaterih inteligentnih ljudeh, pa naj bo za danes dovolj. — Zastonj jadikujejo nemški soc. dem. časopisi, rekoč: „Žalostno in sramota za Vrhniko, ker še nima soc. demokratičnega sedeža.“ — Mi pa kličemo: „Nimamo ga še ne in ga tudi nikoli imeli ne bomo!“ Gotovo je pa častno inlepo za strojarje, da so še vsacega agenta pognali, kar jim v naprej Bog pomozi. L. P.

Iz Št. Petra na Notranjskem. Predzadnji »Glasnik« je poročal o vstanovitvi tukajšnjega »Katoliškega delavskega društva« dne 10. p. m. Da se društvenim pravilom zadosti, po katerih se ima občni zbor vršiti vsako leto meseca januarija, je odbor v svoji seji pod predsedstvom kurata g. Fr. Rajčevića poskrbel občni zbor za nedeljo 31. p. m. ob 4. uri popoldne v prostorih gostilne pri »zvezdi«. Povabilom, katera so se precej obširno razposlala, se je odzvalo še dokaj udov in neudov, posebno duhovnija sv. Mihela poslala je več vrlih možakov. Opaziti pa je bilo, da tudi naše društvo, čeravno se šteje nepolitičnim, vsem ne ugaja. To pa nas ne strasi, navajeni smo tega, osobito v Št. Petru. Uverjeni smo, da »liberalne večše«, katere mogoče še obletavajo naš kraj, nas ne bodo uničile. Več kakor vse škodi našemu društvu to, da ima malo kateri delavec kaj zaupanja do društev, največ radi socialne demokracije, katera je z velikimi vplačili delavce splošno vstrašila. Prvi občni zbor se je sponesel tako-le: Predsednik otvori zborovanje s primernim nagovorom, v katerem med drugim razloži pomen društva, pripomni, da društvo ni politično, da smé le na gospodarskem polju zastopati koristi delavstva. — K bodrilnim govorom se oglasita tajnik gospod L. Špilar in podpredsednik gospod Valentin Krašovec. Prvi se na kratko spomni pete volilne skupine v tem oziru, kako počasi in teško gre za pravice delavcev. Krašovec pa pripomni navzoče na dve točki društvenih pravil, namreč, na namen društva: »po moči skrbeti, da pridejo marljivi ubožni udje do lastnega premoženja in napeljevati ude k varčnosti.« Ker je toliko revežev brez lastne hiše in zemljišča, ni prav, da na javni dražbi kupijo največ posestev taki, katerim ni mar za shranitev, temveč za prekup in velik dobiček. Društvo naj skrbi in posreduje, da pridejo taka posestva vrednim in potrebnim udom v last. Če se za to posredovanje rabi denar, si tega od udov lahko pridobi, treba je le, da se za društvo vsi stanovi zanimajo. Z božjo pomočjo, dobro voljo in nekolikim trudom se dá vse to doseči. V drugi točki, napeljevati ude k varčnosti, se spominja v prvi vrsti tistih, kateri se mučijo in trpé na vse pretege za zaslužek, prihranijo si pa zato nič, ker o varčnosti nimajo pojma. To so pravi

sužnji, dolžnost jim je pomagati do varčnosti. Z marljivim delom in varčnostjo se dá mnogo doseči. Sedaj se smelo računati v okrožju Pivke na sto tisoče dolga, ta dolg pa, po mnenju govornika, odpade v 30. do 40. letih ves, samo, prav delati in varčevati je treba. — Blagajnik g. Jožef Žele pové o stanji društva. Do sedaj imamo nad 50 udov in 65 glđ. obrestinosno naloženih v domači hranilnici. Stroškov ima društvo do sedaj 2 glđ. za tiskanje vabil; prvi vstanovni stroški so pokriti po prijatelju društva. Posebno z veseljem se je vzelo na znanje, da je Ivan Špilar odstopil zelo primerno sobo društvu za tri mesece brezplačno. Udje Zupan, Špilar, Rajčević in Krasovec ponudijo društvu brezplačno svoje časopise in kar je mogoče, tudi knjige. Določi se mesečna udnina za podporo v znesku 30 kr. na mesec, vsak plačujoči ud dobi svoj časopis na dom. Knjige se bodo tudi posojevale, za nadzorovanje knjižnice se naprosi nadučitelj Kalan, v kar rad pritrđi. Med tem se je volil razsojevalni odbor in pregledovalci računov. Če se še dostavi, da se je slišalo več raznih pomenljivih nasvetov in da so se točke dnevnega reda izvrševale vse kratkočasno po domače, je poročilo seveda površno o prvem obč. zboru našega tri tedne starega društva pri kraju. Bog daj srečo!

Iz Tržiča, 11. februarija. Oprostite, ako tudi iz Tržiča par vrstic pisati želim. Tukaj imamo, kakor veste, slovensko bralno društvo. In kaj vam hočem povedati o tem društvu? Nič družega, kakor kake ljudi ali kake ude imamo pri tem društvu. Sedaj smo hoteli napraviti mesto slovenskega bralnega društva slovensko katoliško bralno društvo, pa kaj se je zgodilo, ko smo hoteli to narediti? Precej sta bili dve stranki, ena zoper to, druga je to zahtevala. Zoper to jih je bilo mnogo, posebno dva sta se prav poganjala in med tema dvema je že neki zelo priletan mož, ki po eni strani tako moli, da bi vsak mislil, da je to res pravi katoliški ali krščanski mož. Toda, žalibog, na drugi se pa katoliškega imena boji. Sram naj ga bo, kakor tudi druge. In ta mož — do sedaj ga nismo poznali kakšen da je — po eni strani govori, da naj nikar ne govoré čez duhovnike, da ga vsak na zadnjo uro potrebuje, po drugi pa neče katoliškega imena. Vprašam, ali je to krščanski mož? Ne, nikakor ne. In kdo je ta mož, ki že z eno nogo v grobu stoji, pa se še za posvetne tako poteguje in ne pomisli, da bo prišel čas, da ga pokliče tisti, katerega imena se sedaj brani? Ne bom ga sedaj imenoval, pač pa drugič, ako se bo hotelo vedeti. Za danes bodi dovolj, pa drugič kaj več!

Razvedrilo.

Kdo kvvari ljudstvo?

(Po Bolandenu priredil Jožef Volc.)

(Dalje.)

»Grozno, nezaslišano!« vzklikne. Tisoče bi rad dal, če bi bila moja trditev obveljala in ne vaša. Grozi se mi ta tolikanj hvalisana omika in prosvetljenost časa.

»Le hladnokrvno, vrli gospod Logar! Bolezen je le onday mogoče ozdraviti, če je poznana. In najina naloga je, da spoznava boleznj javnega življenja in do tega spoznanja tudi drugim pomoreva. S tem najboljše sodelujeva na ozdravljenju duhebolnih naših dnij.«

Počasi korakata dalje po ulici.

»Ah, poglejte, ondi hiti najin kemik, — najbrže vršit svoj nalog. Olikan in uljuden človek je to, ni res?«

»Razumem vas, gospod doktor. Zamrla mi je vera, da svetna olika in omika brez krščanske pravnosti in vestnosti kaj premore. Poslej mi fina olika nikakor ne bo več porok človekove notranje vrednosti.«

»S tem pritrđite resnici, katero je Kristus izrazil v besedah: »Varujte se krivih prerokov, kateri prihajajo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi.« In drugodi pravi Izveličar: »Na njih sadovih jih bodete spoznali.« Ta rek se povsem vresničuje ob tukajšnjem vseučilišču, ki bi se smelo nazivati: višji zavod zapeljivcev.«

»Beznica duševne okuženosti je tako vseučilišče!« sikne knez razburjen.

»Idiva danes se na kako proučavanje, gospod Logar! Obiščiva dijaka Božiča. Staviva mu isto ponudbo. Kakor je nama kemik pravil, je Božič reven, toraj v potrebi. Ponudiva mu za strup zelo visoko svoto. Zelo me zanima, kakó se bo ultramontanec, hočem reči: verni katolik obnašal v tej skušnjavi.«

»Kočljiva stvar to!« odvrne knez pomisljevaje. »Če mi zapeljete tudi vernega človeka v zločin, izgubil bom vse spoštovanje do človeštva. Vendar pa — bodi!«

Vrneta se, izgineta v hišo in stopata po brezko- nečnih stopnicah do podstrešne izbe. Uborna stanica se jima odpre, a v nji strogi red in snažnost. Razpelo in podobe na steni pričajo o duhu, mnoge knjige pa o marljivosti in pridnosti gospodarjevi. Dijak sedi globoko zamisljen ob knjigi. Prihod tujih gospodov ga preseneti. Po običajnih pozdravih in seznanjenju ponudi gospodoma sedeže, sam pa obstoji; nedostajalo mu je tretjega stola. Komaj pa Kogoj razodene svojo »zelo zaupno prošnjo«, spremeni se hipoma in bistveno poprej preprosto in ponižno vedenje mladega učenjaka. Oči mu zaiskré, jeza mu pordeči lice in na obrazu se mu kaže notranja ogorčenost.

»Gospod, kako se drznete s takimi ponodbami do mene? Kdo in kaj vam je dalo povod, da me smatrate zmožnega hudodelstev?«

»Oprostite blagovoljno, gospod Božič, odpustite!« pomirja ga Kogoj. »Čula sva, kako so vas hvalili kot izbornega kemika. Če nama izpolnite prošnjo, plačava vam, kolikor zahtevate.«

»Molčite, gospod! Za vse zaklade sveta ne maram biti sodrug morilcev.«

»Vsaj ne bodete,« zatrjuje Kogoj. »Zadeva ostane tajna in nikaka kazen vas ne doseže.«

»Aboten je tak govor!« prekine ga dijak. »Vsega pričujoči in vsevedni Bog vé za nameravani zločin. Pri Bogu sem odgovoren za vsako svoje dejanje.«

»Vendar pa se mahoma lahko resite bēde, v kateri očitvidno živite«, dé Kogoj. »Za rastlinski strup vam plačava celo premoženje, če je zahtevate. Zamenite vendar svoje siromaštvo z brezskrbnim življenjem in uživanjem.«

»Pač, glad je moj vsakdanji gost, a vendar raje tisočkrat gladi umrjem, nego gresim zoper božjo zapoved: Ne ubijaj! Nikakor, za vse bogastvo sveta ne maram postati upornik napram od Boga določenemu nravnemu redu.«

»Bravo!« vikne knez. »Gospod Božič, jaz vas spoštujem in občudujem. Najina zahteva ni resna; slo se je le za stavo. Poskušnjo ste sicer zmagoslavno prestali, a vendar sva bila midva skušnjavca. Dovolite, da se vam prisrčno zahvalim ter vas za dlje časa rešim glada in siromaštva.

(Dalje sledi.)

Socijalni pogovori.

Kmetske posojilnice v Italiji. Vsaka dobra reč se mora boriti s premnogimi zaprekami. Tako tudi kmetske posojilnice (casse rurali) v Italiji. S pomočjo duhovščine so se namreč zadnja leta ondi ustanovile po raznih krajih posojilnice, ki bi delavca in kmeta varovale popolnega propada s tem, da mu za male obresti posojajo v najhujši sili denarja. Osobito v rimski okolici, v nekdanjem Laciju mnogo takih posojilnic prav blagodejno deluje in odstranja pogubni proletarijat in ž njim socijalno demokracijo. Ali čudno! Mesto da bi država podpirala te zavode, jih le zatira. Oni denarni zavodi, kateri so pod vladnim pokroviteljstvom, nočejo posojevati kmetskim posojilnicam denarja, ali pa zahtevajo take pogoje, da jih interesenti ne morejo izpolniti. Tako se je nedavno obrnila posojilnica v Castelmadama pri Tivoliju do italijanske banke za posojilo. Toda le-ta, ki podpira druge posojilnice, je odrekla svojo pomoč oni v Castelmadama s pristavkom, da dobi denarja, ako izbriše naslov „katoliška“. Torej le to je vzrok, da omenjena posojilnica ne dobi kredita pri vladnem zavodu. Ali ni to skrajna nestrpnost? In vendar prav v Laciju posojilnice tako blagodejno delujejo! Iz čistega dobička se napravljajo kmetski stroji, kupuje se gnoj, priprave za škropljenje trt itd. Časnik, iz katerega smo povzeli to vest, pa dostavlja opomin in vabilo do vseh dobromislečih katoličanov, naj vlagajo svoje prihranke v take posojilnice, ker s tem vršé dvojno dobro delo: sebi naložé denar plodonosno in pomagajo revnim svojim rojakom, ki bi sicer nehoté zapadli socijalni demokraciji. — Krščansko ljudstvo, pomagaj si samo in Bog ti pomore!

Koliko je socijalnih demokratov po raznih državah? Francoski list »Peuple« je sestavil število socijalnih demokratov po raznih državah, nadalje število njih časnikov in poslancev iz raznih dostopnih podatkov tako-le: 1. Na Nemškem so imeli pri volitvah leta 1871. 124.655 glasov; l. 1881. pa že 311.961. Leta 1890. se je pri volitvah pokazala moč demokratov v ogromnem številu 1.427.298. Toda še vedno število raste. Leta 1893.

so oddali celo 1.786.758 glasov. Svoje ideje razširjajo v 41 dnevnikih in 123 drugih listih. V državnem zboru imajo 48 poslancev. — Na Francoskem so oddali socijalni demokratje leta 1889. pri volitvah 91.000, l. 1893. 600.000 in l. 1896. 1.400.000 glasov. Poslancev imajo 62. V večini so demokratje v 29-ih večjih mestih, mej temi v Parizu in v 1200 manjših mestih. Svojo stranko razširjajo z 78-erimi časniki. — V Italiji so dosegli l. 1893. 20.000 a leta 1896. že 90.000 glasov. Poslancev imajo 19. Širijo se po deželi s 33-imi časniki. — Na Danskem so imeli pri volitvah l. 1872. 315, l. 1884. 6805, l. 1887. 8408, l. 1890. 17.232 in l. 1893. 25.019 glasov. Socijalistiških društev imajo 713. Poslancev so si doslej priborili 9; časopise zelo širijo, imajo namreč 6 dnevnikov in 3 druge liste. — Švedija in Norvegija se ponašata z 72-imi socijalno-demokratskimi društvi. Koliko volilcev spravijo na volišče, nam ni znano, pač pa vemo, da imajo jednega svojega poslanca, ki je izvoljen v Štokholmu. V dežel spuščajo dva dnevnik in nekaj tednikov. — Belgija je izkazala pri volitvah leta 1894. 344.000 in leta 1896. 461.000 demokratskih glasov, kateri so poslali v zbornico 29 poslancev. Svoje brezverstvo širijo mej svet po petih dnevnikih in mnogih tednikih in strokovnih listih. — Na Švicarskem so oddali socijalni demokratje leta 1896. 107.000 glasov. — Angleška je pokazala leta 1895. 98.000 demokratskih volilcev. Več poslancev je bilo izvoljenih na njih program. Mnogo zastopnikov delavcev so izvolile socijalno pobarvane delavske skupine. — Na Srbskem se je pojavilo doslej pri volitvah 50.000 socijalistov. — Argentinska republika ima 76 demokratskih društev in več časnikov v raznih jezikih. — Iz Španskega nimamo poročil po številkah, pač pa ondi širi socijalno modrost pet tednikov. — Zedinjene države v severni Ameriki so izkazale l. 1881. 2068, l. 1890. 13.331, l. 1892. 21.157, l. 1894. 33.133, l. 1896. pa blizu 40.000 socijalno-demokratskih glasov. Od drugih držav nimamo poročil. — Kaj pa pri nas v Avstriji? Omenjeni francoski list trdi, da je prišlo v naši državi l. 1895. 90.000 socijalnih demokratov na razna volišča. Pri letošnjih volitvah za državni zbor se bodo prikazali tudi na Slovenskem. Prijatelji! Številke kažejo, kako se socijalno-demokratska povodenj širi po svetu, kako napreduje, kako prodira zal, tudi pri nas. Omejiti more to povodenj le krščansko socijalno združevanje delavcev. Zatorej pozor pri volitvah! Učimo se organizacije od svojih nasprotnikov!

Oj zvon! zvon! zvon kristalni!

Zvon krščansko-socijalni!

Drobtine.

Uljudna, nujna prošnja do vseh ljubljanskih delodajalcev in gospodarjev. Dne 4. marca letos stopiti bo mej drugim na volišče tudi do sedaj brezpravnim služabnikom, delavcem, hlapcem itd., da si izberó svojega

zastopnika za državni zbor. Sveta dolžnost vseh novih volilcev je, da se polnoštevilno udeležijo tega važnega dejanja. Ker jih je pa mnogo izmej njih v takih službah, katerih ne smejo ostaviti brez gospodarjevega dovoljenja, je nujno potrebno, da se jim od te strani v izvrševanju omenjene dolžnosti ne delajo nikake zapreke. Za državne uradnike, učitelje in druge uslužbenca je vlada sama odredila, da jim morajo predstojniki dovoliti toliko prostega časa, da se zamorejo udeležiti volitve. Ker je pa ogromno število volilcev v službi pri zasebnikih, je nujno potrebno, da tudi ti storé isto, kar je dovolila vlada svojim podložnikom, in jim v tem oziru ne stavijo nikakih zaprek. Vsled tega se obrača podpisani odbor krščansko-socijalnih volilcev do vseh zasebnih delodajalcev in gospodarjev ljubljanskega mesta z uljudno, nujno prošnjo, da oprosté svoje podložnike dne 4. marea, to je na dan prvotnih volitev za novo peto skupino, za toliko časa od dela, da jim bo možno zadostiti svoji, z mnogim trudom priborjeni državljski pravici. To pričakuje podpisani odbor tem preje od vseh krščansko mislečih gospodarjev, katerim bi gotovo ne bilo ljubo, ako bi po njihovi krivdi napram svojim podložnikom ne zmagala pravična, krščanska stvar.

Združeni odbor krščansko-socijalnih volilcev. —
iz Lok pri Zagorju. — Volitve. V občini Ržiše so bile dne 16. t. m. volitve volilnih mož. Zmagali so nasprotniki z neznatno večino. Zmaga bi bila gotovo naša, da se je volitev vršila mirno in pravično. Ali rudečkarji so si toliko prizadejali za zmago, da nikdar tega. Pa ne, da bi bili koga prepričevali o napačnih načelih katoliške stranke, ampak pretili so celo z noži, jemali katoliškim volilcem po sililistke, na katerih so bili napisani volilni možje, obrekovali duhovne, da hočejo zopet tlako uvesti, da se jim gre samo za denar, obljubovali jim, če volijo socijalne demokrate, da se bo živinska kupčija precej zboljšala itd. Kdor pa ne bo volil socijalnih demokratov, tisti pa — tako so grozili — naj se nikoli več ne prikaže v Lokah ter naj ne hodi več skozi Loke, kajti v Lokah je dosti kamenja. Da boš vedel, ljubi „Glasnik“, kako spoštujejo socijalni demokrati osebnó prostost, povem ti še posebej o enem volileu, ki bi ga bili socijalni demokrati radi za se pridobili, da so ga toliko psovali in toliko mu pretili, da se je baje to še znanemu Čobalu zdelo preveč. In ko je le ta volilec (zadnji je bil na vrsti) oddal neustrašeno svoj glas za katoliške volilne možje, planili so nanj kakor gladni volkovi in le z največjim trudom jim je ušel v neko hišo, kjer so ga vzeli v varstvo in vrata zaklenili pred socijalnimi demokrati. Ali socijalni demokrati niso odnehali. Dve celi uri je oblegala divja druhal hišo, v kateri je našel omenjeni volilec svoj azil ter na vse grlo kričala: „Vèn ž njim, vèn ž njim, drugače bo vse drobno!“ — Nek krojač jo je tudi skupil zavoljo tega, ker je neustrašeno volil katoliške možje. Ko je namreč oddal svoj glas, vprašal ga je okrajni glavar: „Kdo pa si ti?“ — „Krojač.“ — „Imaš pravico (patent)?“ — „Ne.“ — „Boš pa prišel k uradnemu dnevru.“ — Glej, ljubi „Glasnik“, še celo od onih, ki bi vendar morali biti nepristranski, se je pritiskalo na

katoliško misleče volilce. In sploh je neki predsednik volilne komisije ravnal s katoliškimi volilci osorneje, kakor s socijalnimi demokrati. Kaj, ali je že tudi vlada socijalno-demokratična?

Iz Zagorja. Surovost naših socijev se kaže vedno v obilnejši meri. Da je to resnica, pokazali so v svoji šnopsarski omiki pri volitvi v četrto in peto skupino v zagorski in arziški občini. Posebno v zadnji so se s svojim surovim junaštvom jako dobro »bildali«. Da se k temu boljše pripravijo, zbornali so v nedeljo poprej, 14. t. m., ljudski shod v gostilni pri Eibensteinerju na Lokah, kjer so že znani mokraški voditelji z neznansko ognjevitostjo udrihali po f. . . . . Drugi letali so po hribih sosednje čemšeniske fare ter lovili kmete na svoje limanice, a vspeh ni bil dovoljen, kajti tudi mi nismo rok križem držali; storili smo svojo dolžnost, pojasnili smo kmetom, kaj je prav za prav socijalna demokracija in kaj je sploh njen namen, in gotovo bi bila večina naša v četrti kuriji, da se niso rudeči poslužili surovosti. Prvi pripomoček je bil seveda frakelj, a ta je postal s časom vred premajhen, zato je prišel na vrsto tudi oni, ki jih gre osem v en liter; lačni želoдец je tudi hotel imeti potrebne hrane. Izvolil si je ono slavno jed, ki ji pravijo rudeči z liberalci vred »ajmoht«. Ker pa so naši vkljub zabavljanju stali razun kakih dveh strahopetnežev trdno na svojem mestu, pričeli so se bati, da popoldne v četrto skupino vendar ti p. . . . . ajmohtarji zmagajo. Zato so popoldne svoje »sihte« pustili in na čelo garde postavili nekega S., katerega vsa zagorska dolina in še daleč okrog poznajo ljudje, kakšnega perja ptiček je. Zdaj so se postavili po cestah, koder so prihajali kmetje na volišče in tu se je pričela še-le agitacija: »kazi, kakšen »cegele« imaš, koga boš volil?« itd. Ko je pa trgovec g. Verbole izpod St. Jurja bil odločno na naši strani in ž njim večina kmetov, odpodili so ga s prizorišča s surovo silo; nevedneže so potem prisilili, da so prišli do večine. No, sedaj se seveda bahate, češ, zmagali smo, večina je naša, vse je naše. A mi pa vas tudi še to-le vprašamo: kaj bo vam pa koristila vaša zmaga? Morda boste nas res zdaj v a. . . . . pojedli? Verjemite le to-le: Zdaj so vam res nekoliko rožički zrastle, a zrastle bodo tudi, ki vam jih bodo požagali, potem pa boste imeli zopet topaste. Kako izvrstno vas je vaš misijonar izuril, kaže tudi to, da je prišla volit od vaše strani tudi neka baba, katere mož doma bolan leži, a glavar jo je nazaj k možu domov poslal, rekoč, da babe sedaj še ne bodo volile! »Sedaj je pa konec tega p. . . . . a. . . . .«, sliši se pogosto semtertje, pa počakajte malo, saj Zagorje se ni cela Kranjska, ali morebiti cela Avstrija, pač pa ste pokazali, da ste zagorski mokračji (rudeči vam ne rečemo, rudeči so le oni, ki vas »farbajo«; vi ste le rumeni v celi Kranjski najbolj surovi. Mi pa bomo vkljub temu še zmiraj jedli tisto slavno jed; predno leto okoli preteče, vas povabimo, da se vas prav mnogo spametuje, da tudi vi pristopite z žlico v roci k naši skledi. Hauer.

Z Breznice. V naši župniji pod vasjo Breg mislijo bogatini (menda kranjska obrtna družba) napraviti zelo

veliko tovarno ali fabriko za razne reči. V ta namen hočejo uporabiti vodno moč in sicer Savo, ki teče pod omenjeno vasjo. Vzdigniti hočejo Savo, da bo po napravljene strugi tekla v sredini savinega obrežja od vasi Moste do Brega, kjer bo prišla ven in se z veliko močjo napeljala v tovarno. Ta reč se pleče že kake štiri do pet let, a o tem se ni prišlo nikjer nič na dan. Zato hočemo tu to reč nekoliko razjasniti. S kmeti na Bregu se je začel pogajati pred nekako petimi leti Luckman iz tovarne na Savi na Gorenjskem; pomagal mu je pri mešetarjenju naš župan po domače Mulej iz Žerovnice. Kmetje so svet pod vasjo prodali zelo po ceni. Ker je omenjeni svet, kjer bo stala tovarna, vaski pašnik, na katerem se je pasla živina cele vasi, je bilo treba torej, da so vsi vaščani zadovoljni. Prišli so skupaj in se pomenkovali, ako hočejo prodati. Ob tej priliki jim je pa nekdo pojasnil, naj kmetje ne prodajajo svoje rodne zemlje tujcu, ki je kak brezverec, če ne jud; ampak naj bodo gospodarji na lastni zemlji. Prišli bi polagoma v revščino, ker bi tisti tujec hotel vse kupiti. Povedal jim je koristi, katere bi tovarna prinesla, razložil je pa tudi veliko večje hudo (pohujšanje itd.), ki bi nastalo. Dosedaj ste zadovoljno in mirno živeli, odslej bi bilo pa vse drugače. Toda nekateri Brežani so bili bolj denarja lakomni in večina je bila zato, da so prodali. Na onem pašniku se je vsako leto preživelo poletu in sploh ob času paše kakih 40 glav goveje živine, včasih tudi nekaj ovac. In sedaj te paše ne bo. Pa zviti Brežani si znajo pomagati. Rekli so, sedaj bomo pa po njivah krmo in deteljo sejali, pa bomo redili več goved in potem pa mleko v fabriko prodajali. Toda, kje bote pa živež za se pridobivali, ako ne bote imeli njiv, od zraka menda tudi ne bote živeli. Ali ne veste, da je vaš glavni zaslužek živinoreja; te pa ni, ako nimate pašnikov; ako pa živine ni, pa tudi kmetija peša. Svet so prodali za malo ceno; pri tem je šel Luckman menda na roko, ki je posredoval med njim in kmeti. Mesto, da bi skrbel, da se kmetom ohranjajo pašniki, pa še sam pomaga k prodaji. A žalostno je zlasti še to, da kmetje ne prodajajo samo skupni pašnik, marveč že marsikateri gospodar je prodal že več njiv okolo vasi, in nič ne mislijo, kaj bo potem, ko bodo zemljo tujcu prodali, samim pa ne bo ostalo ničesar. Sedaj se pulijo zato, kdo bo imel gostilno, kje bo šla cesta skozi vas v fabriko, med tem so nekateri že denar zapravili in potem ne bo ne denarja ne zemlje. Njihovi otroci bodo pa siromaki in postali odvisni od tovarne, kamor bodo morali iti delat, ako bodo hoteli kaj zaslužiti. Ali ni nikogar, ki bi jih podučil? Zato svarimo vas, Brežane, ker nam je na srcu vaša sreča: nikar ne prodajate tujcu zemlje, saj se morda za kranjsko družbo skriva kak jud; govorili so, da je zraven sedaj že pokojni baron Born. Le teh pijavk se varujte; za zgled naj vam bo to, koliko planin in gozdov je kmetom okolo Tržiča pokupil in jim vzel vir njihovega blagostanja, gorenjske pašnike ali planine. Preudarite to in potem se-le delajte!

Iz sv. Križa pri Litiji. Iz našega kraja menda se niste dobili nobenega dopisa. Žalibog, da mora vaš list

poročati samo o slabem položaju delavskih stanov, in tako vam tudi od tukaj nimamo poročati kaj veselega. Kakor znano, je po kmetih dosti takih rokodelcev, n. pr. črevljarji, krojači, šivilje, ki ne živé samo od svojega rokodelstva, ampak poleg tega imajo morda tudi kako malo posestvo. Zato po letu le malo delajo, tembolj pa po zimi. Vsi taki rokodelci navadno nimajo učnega spričevala in tudi ne patenta, da smejo izvrševati svoje rokodelstvo, ker jih ravno to ne živi. Tako si zaslužijo nekaj krajcarjev, in nihče temu ne nasprotuje. Tudi pri nas je bilo tako, a pred kratkim je pa nekdo naznanil orožnikom in ti okrajnemu glavarju, da mnogi delajo brez patenta. In sedaj morajo vsi, ki znajo kako rokodelstvo, iti v Litijo in plačati kazen 5 gld. Dobiti si morajo učno spričalo od mojstra, kjer so se naučili rokodelstva, in potem prositi dovoljenja, da smejo na svoje začeti. Res je, naj bi se vsak naučil svojega rokodelstva pri dobrem mojstru, pa to naj velja samo za tiste, ki se izključno pečajo z rokodelstvom in z nobeno drugo rečjo in to zlasti po mestih in trgih. Po deželi pa, kjer marsikdo le kaka dva meseca opravlja svoje rokodelstvo, naj bi pustili take pri miru in jim pustili delati nadalje, zakaj, kdo se bo šel star učiti kakega rokodelstva. Kdor pa bi hotel na novo tam začeti obrt ali rokodelstvo, naj bi se pa izkazal z učenim spričevalom in s patentom. Revnemu človeku se gleda na vsak krajcar; morda bo prišlo scasoma tako daleč, da bode pri kmetu, rokodelcu, ko bo jedel, stal financar, in bo moral od vsake žlice jedi, katero nese v usta, dajati davek, med tem ko visoki gospodje na Dunaju v kratkem času zaslužijo več tisočakov na borzi, davka pa plačajo malo ali nič. Kmet, rokodelc, trpi pa delaj, plačuj, pa tiho bodi, ko te deró. Bog obvaruj, če kaj zavpiješ, če je le prehudo. Našm orožnikom pa svetujemo, ker so tako skrbni za rokodelce, naj tudi pogledajo po gostilnah, ali se tam izpolnjujejo cesarske postave, da so zaprte ob 10. uri zvečer; pazijo naj tudi, da bodo prodajalnice zaprte ob nedeljah in praznikih vsaj ob 4. uri popoldne. Toliko za danes, drugič morda še kaj!

Volilen shod socijalnih demokratov petega razreda v Ameriki na Viču pri Ljubljani so zbornali v nedeljo dne 14. svečana ob 2. uri popoldne. Govornik je bil Brozovič, ki je govoril o indirektnem davku, o vojaščini, o cerkvi in duhovnikih. Strogo ga je zavrnil s svojo pošteno besedo Franjo Sluga: »O tem pa kar tiho, če ne vam bomo pomagali ven«, in nato je hitro preobrnil listek, kjer je imel spisan govor. Nadalje je tudi govoril o volilni pravici, da so jo socijalni demokratje priborili, na kar se mu je prav krepko oglasil društvenik Oroslav Končan. — Najbolj smešen prizor je bil nekega novega hišnika na Viču, ki je na ves glas pive klical in mu jo prinesó socijalni demokratje; potem pa zopet kriči, da bi rad kadil, in mu dá nek socijalen demokrat svojo smodko. »Zdaj bom tiho, bom kadil«, pravi, in res skadi par dimov, kar zopet zavpije: »Ti prepleti krokar, pojdi v Ljubljano socijalnim demokratom čenčat, pa ne Vičanom!« — Nato pride Bahar in ob kratkem razloži, naj volimo za peti razred kot poslanca krščanskega socijalista.

Z Dobrove. Naznanjamo vam, da smo imeli dne 19. februarja volitev volilnih mož za peto skupino in kmečke občine. Za peto skupino smo izvolili 4 volilne može, in sicer: č. g. župnika Ant. Lovšina, g. Fr. Čereta, posestnika v Kozarjah, g. Fr. Suhadolec, mesarja na Dobrovi in g. J. Zorca, posestnika in mlinarja na Dobrovi. — V četrth skupini smo pa izvolili poleg ravno imenovanih še č. g. kaplana K. Dorniga. Izvoljeni so toraj sami vrli, zanesljivi krščanski može, ki bodo vsi oddali svoje glasove katoliškima kandidatom. — Tako je prav! Bog živi vrle, zavedne prebivalce prijazne Dobrove!

Nesreča. — **Socijalisti.** Iz Trbovelj: Dne 5. t. m. je peljal Janez Zupančič iz Jame voziček. Ugasne mu luč in siromak se ni vedel umakniti. Pridrli so za njim drugi polni vozički in ga pobili na tla. Dva po trideset centov težka sta sla čezenj, tretji se je ustavil nad njim. Še nekoliko živega so prenesli v bolnišnico, kjer je kmalu umrl, zapustivši ženo in štiri nedorasle otroke. Ubogi rudokopi, koliko trpe! — Naši socijalni demokratje se strašno trudijo, da bi zmagali pri volitvah. Po hribih letajo po cele noči in obetajo ljudem celega sveta dobrote. Hvala Bogu, da je še nekaj mož, ki nočejo rúdeče zastave.

VABILO

III. redni občni zbor

I. ljublj. del. konsumnega društva

kateri se vrši

v nedeljo, dne 21. marca 1897 ob 9. uri dopoldne v mestni dvorani (na rotovžu).

Vspored:

1. Pozdrav načelnika.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Odobritev računov za leto 1896.
5. Volitev 3 odbornikov, 3 namestnikov, nadziralnega odseka in njega namestnikov.
6. Razni nasveti, pri katerih pa se opozarja na § 27, lit. 7. zadružnih pravil.

K obilni vdeležbi vabi

predstojništvo.

urar **LUKA VILHAR** **urar**

Vodnikove ulice št. 4

priporoča veliko zalogo trpežnega, ličnega blaga po najnižjih cenah.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakršne, tudi najfinejše platnice. Prezavava misale. Priporoča platnice za Pletersnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

Čast domačemu obrtu!

Svoji k svojim!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje vsakovrstne obleke po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4 v Ljubljani.

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar

v Ljubljani, Karlovska cesta 2

24-4 se priporoča.

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Prihodnja številka Glasnika izide 11. marca.

Našim somišljenikom v Ljubljani priporočamo krščansko-socijalne volilne može, ki bodo oddali svoje glasove našemu kandidatu dr. Kreku.